

חֶסֶד עֲלִיּוֹן, וְעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל הַבְּרִיּוֹת, וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהוּא הַדִּין הַקָּשֶׁה. וְרִבְקָה בָּאָה מִצַּד שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה, וְהִתְעַלְתָּה מִבִּינְיָהֶם, וְהִתְחַבְּרָה עִם יִצְחָק. שֶׁהָיָה רִבְקָה בָּאָה מִצַּד הַדִּין הַקָּשֶׁה, וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהָיָה מִצַּד הַדִּין הַרְפֵּה וְחוּט שֶׁל חֶסֶד תְּלוּי בָּהּ, וְיִצְחָק דִּין קָשֶׁה וְהָיָה רַפָּה - הָיָה כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים. וְאִם לֹא שֶׁהָיָה רַפָּה, לֹא יְכוּל הָעוֹלָם לְסַבֵּל אֶת הַדִּין הַקָּשֶׁה שֶׁל יִצְחָק. כְּמוֹ כֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוּג זְווגִים בְּעוֹלָם, אֶחָד תְּקִיף וְאֶחָד רַפָּה, כְּדֵי שֶׁהַכֹּל יִתְמַקֵּן וְיִתְבַּסֵּם הָעוֹלָם.

פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה אֲבִתְרִיָּה וְאָמַר, וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לְה' לִנְכַח אִשְׁתּוֹ, מִהוּ וַיַּעֲתֵר? שֶׁהַקְּרִיב לוֹ קֶרְבָּן וְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיהָ. וְאֵיזָה קֶרְבָּן הַקְּרִיב? הַקְּרִיב עוֹלָה, שֶׁכְּתוּב וַיַּעֲתֵר לוֹ ה'. כְּתוּב כְּאֵן וַיַּעֲתֵר לוֹ ה', וְכְתוּב שֵׁם (שְׁמוּאֵל ב-כא) וַיַּעֲתֵר אֱלֹהִים לְאַרְצָן וְגו'. מִה לְהֵלֵךְ קֶרְבָּן - אֵף כְּאֵן קֶרְבָּן. כְּתוּב וַיַּעֲתֵר יִצְחָק, וְכְתוּב וַיַּעֲתֵר לוֹ. שֶׁצִּיאָה אִשׁ מִלְּמַעְלָה כְּנֹגֵד הָאִשׁ שֶׁלְּמַטָּה. דְּבַר אַחֵר וַיַּעֲתֵר יִצְחָק - שֶׁהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ וְחָתַר חֲתִירָה לְמַעְלָה אֶל הַמַּזָּל שֶׁעַל הַבָּנִים, שֶׁהָיָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם תְּלוּיִים הַבָּנִים, שֶׁכְּתוּב וְהִתְפַּלֵּל עַל ה', וְאֵן וַיַּעֲתֵר לוֹ ה'. אֵל תְּקַרֵּי וַיַּעֲתֵר לוֹ אֶלָּא וַיַּחֲתֵר לוֹ. חֲתִירָה חֲתַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְקָבַל אוֹתוֹ, וְאֵן - וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ.

בֹּא רֵא, עֲשָׂרִים שָׁנָה הִשְׁתַּהֲהָה יִצְחָק עִם אִשְׁתּוֹ וְלֹא הוֹלִידָהּ, עַד שֶׁהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. מְשׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצֵּה בְּתְּפִלוֹת הַצְּדִיקִים בְּשַׁעַר שְׁמֵיבְקָשִׁים לְפָנָיו אֶת תְּפִלָּתָם עַל מַה שֶׁהִצְטָרְכוּ. מַה הַטֵּעַם? כְּדֵי שֶׁיִּתְרַבֶּה וַיִּתּוֹסֵף

עַל מַה דְּאַצְטְרִיכוֹ. מֵאֵי

דְּמַלְהָ, יִצְחָק אֲתִי מִסְטָרָא דְאַבְרָהָם דְּאִיהוּ חֶסֶד עַלְמָה וְעַבִּיד חֶסֶד עִם כָּל בְּרִיּוֹן, וְאֵף עַל גֵּב דְּאִיהוּ דִּינָא קָשִׁיא. וְרִבְקָה אֲתַת מִסְטָרָא דְדִינָא קָשִׁיא וְאִסְתַּלְקַת מִבִּינְיָהוּ וְאִתְחַבְּרַת בִּיִצְחָק, דְּהָא רִבְקָה מִסְטָרָא דְדִינָא קָשִׁיא אֲתִיא, וְאֵף עַל גֵּב דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְדִינָא רַפִּיא הוּת, וְחוּטָא דְחֶסֶד תְּלִי בָּהּ וְיִצְחָק דִּינָא קָשִׁיא וְאִיהוּ רַפִּיא, כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים הוּוּ. וְאִי לֹאוּ דְּאִיהוּ רַפִּיא, לֹא יְכִיל עַלְמָא לְמַסְבֵּל דִּינָא קָשִׁיא דְּיִצְחָק. כְּגוֹוְנָא דָּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזוּג זְווגִין בְּעַלְמָא, חַד תְּקִיף וְחַד רַפִּיא בְּגִין לְאַתְתַּקְנָא כְּלָא וְיִתְבַּסֵּם עַלְמָא.

פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה אֲבִתְרִיָּה וְאָמַר, (בראשית כה) וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לְיְי לִנְכַח אִשְׁתּוֹ. מִהוּ וַיַּעֲתֵר, דְּקָרִיב לִיָּה קֶרְבָּנָא, וְצִלִּי עֲלָהּ. וּמַה קֶרְבָּנָא קָרִיב. עוֹלָה קָרִיב, דְּכְתִיב, (בראשית כה) וַיַּעֲתֵר לוֹ יְי, כְּתִיב הֵכָּא וַיַּעֲתֵר לוֹ יְי, וְכְתִיב הָתֵם (שְׁמוּאֵל ב כד) וַיַּעֲתֵר אֱלֹהִים לְאַרְצָן וְגו', מַה לְהֵלֵךְ קֶרְבָּן אֵף כְּאֵן קֶרְבָּן. כְּתִיב וַיַּעֲתֵר יִצְחָק, וְכְתִיב וַיַּעֲתֵר לוֹ, דְּנִפְק אִשָּׁא מִלְּעִילָא לְקַבְּלָא אִשָּׁא דְלִתְתָּא.

דְּבַר אַחֵר, וַיַּעֲתֵר יִצְחָק. דְּצִלִּי צְלוֹתִיהָ, וְחָתַר חֲתִירָה לְעִילָא לְגַבִּי מְזִלָּא עַל בְּנִין, דְּהָא בְּהוּא אֲתֵר תְּלוּיִן בְּנִין, דְּכְתִיב, (שְׁמוּאֵל א א) וְהִתְפַּלֵּל עַל ה', וְכִדִּין וַיַּעֲתֵר לוֹ יְי, אֵל תְּקַרֵּי וַיַּעֲתֵר לוֹ אֶלָּא וַיַּחֲתֵר לוֹ, חֲתִירָה חֲתַר לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקָבִיל לִיָּה, וְכִדִּין וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ.

הָא חֲזִי, עֲשָׂרִין שָׁנִין אִשְׁתַּהֲי יִצְחָק עִם אִתְתִּיהָ וְלֹא אוֹלִידַת, עַד דְּצִלִּי צְלוֹתִיהָ. בְּגִין דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי בְּצְלוֹתֵהוּן דְּצְדִיקָיָא, בְּשַׁעַתָּא דְּבַעָן קָמִיהָ צְלוֹתֵהוּן